

Pacea este cauza noastră, a tuturor

În decembrie 2002, Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite hotărârea ca ziua de 29 mai a fiecărui an să fie marcată drept **Ziua Internațională a Trupelor ONU de Menținere a Păcii**. Ca prilej de a-i comemora pe cei care s-au jertfit pentru cauza păcii și aduce un omagiu femeilor și bărbaților care au servit și servesc cu profesionalism, devotament și curaj în această adevărată Armată a Păcii. Nu întâmplător. Era, dacă vreți, o dorită și necesară completare, pentru că în 1998, prin Rezoluția 53/25,

din 10 noiembrie, Organizația Națiunilor Unite proclamase perioada 2001-2010 **Deceniul Internațional pentru o Cultură a Păcii și Nonviolenței pentru copiii lumii**. Mici sau mari, indiferent dacă ne asumăm sau nu această apartenență, dincolo de toate diferențele care încearcă să ne despartă, poate prea puțin conștienți de cât ne unește, suntem cu toții copiii acestei lumi, Pacea fiind cauza noastră, a tuturor.

În acest context, discutăm cu Excelența Sa, **Jan Sorensen**, Coordonatorul Rezident al Operațiunilor ONU în România.

■ **Menținerea păcii este un instrument unic și dinamic, dezvoltat de Organizația Națiunilor Unite pentru a ajuta țările sfâșiate de conflicte să creeze condiții pentru o pace durabilă. Dar termenul peacekeeping nu se găsește în Carta Națiunilor Unite și exclude simpla definiție. Și atunci, este firesc să pornim de aici. Dag Hammarskjöld, al doilea Secretar General al Organizației, plasa conceptul în Capitolul șase și jumătate al Cartei.** – Așa este. Pare de necrezut. Pe de o parte, **menținerea păcii** este parte a activității ONU și este asociată de majoritatea oamenilor cu Organizația. Pe de altă parte, în **Capitolul VI din Cartă** este menționat rolul ONU în negocieri și medierea conflictelor, iar **Capitolul VII** se referă la acțiunile în forță. Și unele, și altele, din panoplia de mijloace de care dispun operațiunile de menținere a păcii. De aici, și formularea lui Hammarskjöld. Dar și nemenționată în **Cartă**, activitatea s-a adaptat continuu la schimbările produse în lume, evoluând de-a lungul anilor de la simple acțiuni de observare și patrulare la operațiunile complexe din zilele noastre. O istorie de 60 de ani, din moment ce prima misiune de menținere a păcii a monitorizat în 1948 armistițiul dintre Israel și vecinii săi arabi.

■ **În 61 de ani, au fost 63 de operațiuni de menținere a păcii. Una pe an. Au fost suficiente pentru a asigura pacea lumii?** – Au fost ani în care au fost demarate mai multe misiuni. Așa cum au fost ani fără misiuni noi. Iar în lume conflictele continuă să fie prezente. Din nefericire, operațiunile de menținere a păcii nu le pot preveni. Ele intervin doar după izbucnirea conflictelor, încercând să le diminueze și pentru a consolida înțelegerea de pace stabilite între părți. Mai sunt și conotațiile geopolitice și interesele celor care decid în Consiliul de Securitate mandatul unei noi operațiuni de menținere a păcii. Dar dincolo de toate acestea, trebuie să ținem cont și de ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi continuat și s-ar fi dezvoltat conflictele stinse prin misiuni de menținere a păcii.

■ **Cum au evoluat operațiunile ONU de menținere a păcii de-a lungul anilor?** – Pe vremea Războiului Rece, rivalitățile dintre state paralizau Consiliul de Securitate și limitau mandatul misiunilor. În general, acestea vizau încetarea focului, stabilizarea situației, interpunerea de forțe-tampon între părți și patrularea în zonele de graniță, astfel încât, în paralel, să poată fi continuat procesul politic de negocieri pentru semnarea unei înțelegeri de pace. În consecință, **misiunile tradiționale** au fost preponderent militare, fiind constituite din observatori și contingente

dotate cu armament ușor. După încheierea Războiului Rece, s-a modificat nu doar dinamica deciziilor din Consiliul de Securitate, dar și natura conflictelor, prin apariția celor intra-statale. Odată cu ele, s-a modificat și complexitatea operațiunilor de menținere a păcii, devenite **întreprinderi multidimensionale**, care vizau înțelegerea de pace atotcuprinzătoare, reconstrucția țării, edificarea armatei și a forțelor de ordine, dezarmarea insurgenților și integrarea acestora în societate. Iar toate acestea au implicat o altă structură a forțelor de menținere a păcii și alte termene, mai lungi, pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite. Este cazul conflictelor din Irak, Afganistan, Sudan, Liberia, Congo –

ar fi costat aproximativ 210 miliarde de dolari, fiind luate în calcul atât pierderile economice directe, cât și costurile legate de intervenția militară efectivă. Cu mult mai mult decât investește ONU în menținerea păcii. Menționez în acest sens că bugetul perioadei 1 iulie 2008 – 30 iunie 2009 este de 7,1 miliarde de dolari.

■ **De-a lungul ultimelor șase decenii, misiunile ONU de menținere a păcii au fost ghidate, în bună măsură, de principii nescrise. Care este situația în prezent?** – Operațiunile de menținere a păcii au evoluat pentru că a sporit și fondul de cunoștințe și experiență atașat acestora. În primul rând, prin învățămintele desprinse din acțiunile concrete. În egală măsură, a contat însă și faptul că Organizația Națiunilor Unite a

În ultimii 25 de ani, a lucrat pentru ONU. Pentru oameni. Pentru pacea și bunăstarea lor. Mai ales, pentru cei care nu le au. De la începutul lui 2008, se află în România. Are 60 de ani. Îl întreb direct: **O slujbă pentru o viață?** Zâmbește cald, natural, neprofesional. Cum avea să o facă de multe ori pe parcursul interviului. Este adevărat, nu în toate momentele sale. Și îmi răspunde că a mai activat în mediul universitar și în diplomație. Acum lucrează pentru ONU. Lucrează, în egală măsură însă, și pentru România, și pentru oamenii ei. Știu că are o agendă încărcată. Îl întreb totuși: **Timp liber?** Zâmbește. Înaintea unui răspuns extrem de scurt și, probabil, ușor de dat: **Doar pentru familie.**

vizat și fundamentarea teoretică a acestor misiuni. Din 2008, strădania s-a materializat în documentul doctrinar **The UN Peacekeeping Operations – Principles and Guidelines**, elaborat în beneficiul și pentru orientarea participanților la operațiunile de menținere a păcii, în care esențiale sunt ● **consensul părților** pentru desfășurarea efectivă a misiunii, ● **imparțialitatea** și ● **utilizarea forței doar pentru apărarea personalului și a obiectivelor misiunii**. Principiile se intercondiționează și se susțin reciproc. Iar mandatul care permite desfășurarea trupelor destinate menținerii păcii le implică pe toate. Pentru că, în ultimă instanță, respectarea principiilor și liniilor directe asigură încrederea părților în forțele ONU, fără de care eficiența operațiunilor este greu de atins.

■ **În februarie, 2009, un grup de oameni politici cu putere de a decide și experți în domeniul menținerii păcii participau la o conferință organizată de Universitatea Princeton, desfășurată pe tema supradimensionării și suprasolicității operațiunilor de menținere a păcii în contextul noilor provocări la adresa securității lumii. O lună mai târziu, Richard Gowan, prezent la dezbateri, afirma într-un articol intitulat Viitorul operațiunilor de menținere a păcii, în relație cu oboseala politică și supradimensio-**

narea că liantul care îi unește pe contributori, în fond, sistemul ONU de menținere a păcii, este compus din trei elemente: mandate, înțelegeri financiare și, cel mai important, operațiunile efective. Ce ne puteți spune despre acest sistem în contextul amintit? – Sistemul arată, în fond, cum acționează Organizația Națiunilor Unite și cum este controlată aceasta de către statele membre. Misiunile de menținere a păcii sunt eficiente în măsura în care sunt bine planificate, coordonate și desfășurate și sunt expresia acordului referitor la mijloace, instrumente și resurse. Fie și implicit necesare, operațiunile nu pot exista fără înțelegeri consensuale, de fond, pe termen lung între părți, fiind condiționate de capacitatea de a răspunde rapid la situația de criză și de consistența suportului care asigură finanțarea, trupele și logistica. Aceasta este realitatea. Drumul spre pace și, de aici, spre o pace durabilă, este lung și anevoios. Și pentru că operațiunile de menținere a păcii trebuie integrate într-un efort colectiv și complex, care urmărește nu doar stingerea propriu-zisă a conflictului, ci și dimensiunea umanitară, de reconstrucție a instituțiilor în vederea unei bune guvernări și, nu în ultimul rând, dezvoltarea economică. Dar dincolo de toate aceste considerații, cel mai convenabil este să previi. Este mai bine și mai ieftin să previi. Într-atât, încât se spune că un dolar investit în dezvoltare echivalează cu 10 dolari în ajutoare umanitare și 100 de dolari

rolul consensului părților și al deciziilor Consiliului de Securitate și că, provenind dintr-un mozaic de țări, ele acționează sub o comandă unică, pentru îndeplinirea unor obiective precise. Ceea ce face ca neutralitatea și profesionalismul lor să fie mai importante decât regiunea din care provin sau gradul lor de dezvoltare.

■ **Operațiunile ONU de menținere a păcii continuă să evolueze conceptual și operațional, pentru a face față noilor schimbări și provocări. Dar și pentru că funcția de bază a Organizației este menținerea păcii și securității lumii. În acest sens, care credeți că este viitorul acestor operațiuni? Sunt cu adevărat supradimensionate? Este nevoie de o reformă a domeniului?** – În primul rând, va exista acest viitor. Misiunile de menținere a păcii vor continua să existe. Pentru că, din păcate, vor continua să existe și instabilitatea regională, și conflictele. Iar criza financiară va spori instabilitatea, mai ales în țările foarte sărace. Pe acest fundal, operațiunile de menținere a păcii vor interacționa cu instituțiile regionale, care își vor asuma și ele rolul lor în această direcție, ceea ce va extinde din ce în ce mai mult aria cooperării. Pentru asigurarea de resurse și alegerea celor mai potrivite modalități de acțiune. Pentru un spor al capacității logistice. Pentru o componentă de personal cât mai consistentă și mai specializată. Pentru definirea mai exactă a mandatului misiunilor de menținere a păcii, care vor avea o durată mai mare și vor fi mai complexe, dat fiind, dincolo de caracterul militar, dimensiunile economice, sociale și politice ale acestor operațiuni.

■ **A devenit menținerea păcii o profesie?** – Cu siguranță. Pentru multe țări și pentru foarte mulți oameni, care au activat în cele 60 de operațiuni ONU, din care 16 sunt în curs de desfășurare. Dincolo de această arie de recrutare, cu siguranță, trebuie menționat și caracterul din ce în ce mai complex al misiunilor, în care componenta post-conflict cunoaște o creștere semnificativă în importanță și, în consecință, solicită personal mai numeros și mai bine pregătit profesional.

■ **Care este opinia dumneavoastră față de România, în calitate de contributor la operațiunile ONU de menținere a păcii?** – România poate fi mândră de prezența sa în procesul de menținere a păcii în lume. În ultimii doi ani, se numără printre primii 10 furnizori de trupe și are capacitatea de a asigura personal specializat atât civil, cât și militar, în toate componentele misiunilor, ceea ce este un lucru deosebit.

■ **Cum vedeți viitorul României?** – Judecând după istoria ultimilor ani, s-a parcurs un drum lung, marcat de succese în îndeplinirea unor obiective majore, ceea ce ar trebui să fie motiv de optimism pentru toți românii. Și nu mă refer doar la prezența activă, în NATO și Uniunea Europeană, ci și la ridicarea nivelului de trai, cel care asigură viitorul generațiilor care vor veni. Este un răspuns care se referă și la poporul României, cel care a obținut, de fapt, aceste succese, dar și la oamenii României, civili sau militari, care sunt respectați pentru profesionalismul pe care îl dovedesc în calitate de participanți la misiunile de menținere a păcii desfășurate azi în lume.

Mihail RICINSCHI

Trustul de Presă
al Ministerului Apărării Naționale

Director: colonel Răduț BÎLBÎIE, tel. 021/3275261;
Locțiitor: colonel Francisco STOICA, tel. 021/3275291

www.presamil.ro; tpa@presamil.ro

ABONAMENTE la tel.: 021.327.52.60 int. 160
Cont: RO56TREZ70320360150XXXX

Observatorul militar

ADRESA REDACȚIEI:
București, Bulevardul Unirii nr. 57, bloc E4, sector 3,
O.P. 4, C.P. 4-159, Cod 741382.
Tel./fax 021/327.52.91, tel./fax 021/327.52.61

Tiparul executat
la TIPOGRAFIA S. A. Slobozia

● Redactor-șef: locotenent-colonel Dan Giju, tel. 021/322.66.34
● Redactori-șefi adjuncți: locotenent-colonel Gheorghe Vișan, tel. 021/327.52.90, maior Florin Șperlea, tel. 021/322.66.34.
● Secretar de redacție: căpitan Viorel Amzărescu, tel. 021/322.67.92
REDACTORI: ● căpitan Dan Scutaru ● locotenent Constantin Mireanu ● locotenent Constantin Piștea ● Irina-Mihaela Nedelcu ● ing. Mihail Ricinschi ● Bogdan Oproiu ● Marilena Georgescu ● Cecilia Sfetcu.
● Silvia Mircea

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
Florin Bărbulescu, Corneliu Popa, Maria-Ioana Gal.
CORECTURĂ: Valeria Ionescu, Oprina Melcioiu, Elena Potoroacă.
PROCESARE TEXTE: Petruța Rusu.
FOTOREPORTAJ: Eugen Mihai, Petrică Mihalache, Cătălin Ovrei.
DIFUZARE: Rodica Dincă, Ionel Tudor, Costel Bălan

Săptămânalul nostru este la poziția 2011 în Catalogul RODIPET.
Taxele postale – achitate conform aprobării D.G.P.T.C.
nr. 137/8398-1980.

Închiderea
ediției – luni,
ora 10.00

ISSN1223-3641.
00145.
C. 896/2009

© Ministerul Apărării Naționale
„Reproducerea de scurte extrase
este permisă în condițiile prevăzute
de art. 33 din Legea nr. 8/1996
privind dreptul de autor și drepturile
conexe.”